

LÀO CAI THỰC HIỆN TỐT ĐỀ ÁN “ĐÀO TẠO NGHỀ CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN ĐẾN NĂM 2020”

theo Quyết định số 1956/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ

*Vũ Viết Trường**

Đào tạo nghề cho lao động nông thôn là sự nghiệp của Đảng, Nhà nước, của các cấp, các ngành và của toàn xã hội nhằm nâng cao chất lượng lao động nông thôn, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa hiện đại hóa nông nghiệp, nông thôn. Nhà nước tăng cường đầu tư để phát triển đào tạo nghề cho lao động nông thôn; có chính sách bảo đảm thực hiện công bằng xã hội về cơ hội học nghề đối với mọi lao động nông thôn; khuyến khích, huy động và tạo điều kiện để toàn xã hội tham gia đào tạo nghề cho lao động nông thôn.

Nhận thức rõ vai trò của công tác đào tạo nghề cho lao động nông thôn, ngay từ đầu năm 2010, UBND tỉnh Lào Cai đã ban hành các văn bản chỉ đạo, đôn đốc các cấp, các ngành tập trung lực lượng, phối hợp tổ chức triển khai khảo sát nhu cầu học nghề của lao động nông thôn và nhu cầu sử dụng lao động qua đào tạo nghề của các cơ sở sản xuất kinh doanh trên địa bàn tỉnh. Bên cạnh đó, tập trung tuyên truyền qua các phương tiện thông tin đại chúng về các chương trình, chính sách đào tạo nghề cho lao động nông thôn và các tổ chức, cơ sở sản xuất kinh doanh tiếp cận để có kế hoạch tham gia học nghề và sử dụng lao động đã được đào tạo nghề.

Qua gần 4 năm triển khai thực hiện Đề án cho thấy, chính sách dạy nghề cho lao động nông thôn là

một chủ trương chính sách lớn của Đảng và Nhà nước có ý nghĩa về chính trị xã hội, hợp với lòng dân, tạo sự đồng thuận cao của các ngành, các cấp và của cộng đồng xã hội. Đây là một chương trình học nghề có tính nhân văn sâu sắc, tính xã hội hóa cao, liên quan đến các cấp, các ngành, các tổ chức chính trị xã hội cùng tham gia thực hiện. Chương trình đã giúp cho nhiều người lao động nông thôn, đặc biệt là lao động là người dân tộc thiểu số có hoàn cảnh khó khăn có cơ hội học nghề, được tiếp cận với tiến bộ khoa học kĩ thuật, tạo việc làm, góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống và xóa đói giảm nghèo bền vững.

Nhằm đáp ứng yêu cầu đào tạo nghề cho lao động nông thôn, tỉnh Lào Cai đã tập trung tăng cường cơ sở vật chất, trang thiết bị cho các cơ sở dạy nghề công lập và tư thực. Đến nay, hệ thống mạng lưới cơ sở dạy nghề của tỉnh Lào Cai có 17 trường và trung tâm dạy nghề. Trong đó, có 1 trường Cao đẳng Nghề, 1 trường Trung cấp Nghề, 2 trường chuyên nghiệp có hoạt động dạy nghề, 14 trung tâm dạy nghề (13 trung tâm dạy nghề công lập và 1 trung tâm dạy nghề tư thực) và trên 30 cơ sở sản xuất kinh doanh, hợp tác xã tham gia dạy nghề. Hiện tại 9/9 huyện, thành phố trên địa bàn tỉnh Lào Cai đã thành lập Trung tâm dạy nghề.

* Phó Cục trưởng Cục Thống kê tỉnh Lào Cai

Từ năm 2010 đã huy động được 15 cơ sở tham gia dạy nghề cho lao động nông thôn theo chính sách của Quyết định số 1956/QĐ-TTg. Các trung tâm dạy nghề công lập tại các huyện, thành phố đã được đầu tư xây dựng các hạng mục công trình phòng học, xưởng thực hành, kí túc xá khang trang. Mỗi trung tâm dạy nghề công lập đã được đầu tư thiết bị dạy nghề cho từ 3 đến 7 nghề theo danh mục các nghề được UBND tỉnh ban hành để phục vụ công tác đào tạo.

Để đồng bộ với việc tăng cường cơ sở vật chất, công tác biên soạn sách và chuẩn bị giáo trình đào tạo cũng được chú trọng tập trung theo hướng nâng cao chất lượng đào tạo. Tính đến hết năm 2013, các trường, trung tâm đào tạo nghề đã biên soạn, chỉnh sửa được 111 bộ chương trình và 74 bộ giáo trình dạy nghề. Hệ thống giáo trình có thời gian đào tạo từ 1 đến 15 tháng, tùy theo từng nghề cụ thể, các bộ chương trình, giáo trình được biên soạn phù hợp với trình độ nhận thức của người lao động và tình hình phát triển kinh tế của địa phương.

Tổng số cán bộ giáo viên của các cơ sở dạy nghề hiện có 359 người, trong đó cán bộ quản lý 110 người, chiếm 30,6%, số giáo viên cơ hữu có 249 người, chiếm 69,4% (trong đó giáo viên các cơ sở công lập 241 người); số giáo viên có trình độ cao đẳng, đại học và trên đại học 144 người, chiếm 57,8%. Để đáp ứng yêu cầu đổi mới, hàng năm tỉnh Lào Cai phối hợp với các trường dạy nghề của Trung ương đào tạo bồi dưỡng cho đội ngũ giáo viên cập nhật, nâng cao trình độ kiến thức để vận dụng vào công tác đào tạo nghề tại tỉnh đồng thời bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm cho đội ngũ công nhân lành nghề để tham gia hướng dẫn thực hành dạy nghề ngắn hạn. Đến nay, bên cạnh số giáo viên cơ hữu của các trường, các trung tâm đã có 355 người dạy nghề đã đủ điều kiện tham gia dạy nghề các lớp trình

độ sơ cấp và dạy nghề dưới 3 tháng cho lao động nông thôn trên địa bàn.

Từ khi thực hiện Quyết định 1956/QĐ-TTg đến năm 2013 và ước tính hết năm 2014, các trường, trung tâm dạy nghề trên địa bàn tỉnh đã tuyển sinh, mở lớp và đào tạo được 406 lớp với 12.292 học viên tham gia. Trong đó, đào tạo được 118 lớp trình độ sơ cấp nghề, 287 lớp học nghề dưới 3 tháng. Trong tổng số học viên có lao động là người nghèo 4511 người; lao động thuộc hộ cận nghèo 275 người; lao động là dân tộc thiểu số 9614 người; lao động thuộc gia đình có công với cách mạng là 149 người... Tỷ lệ lao động có việc làm sau đào tạo đạt 70-75%, trong tổng số lao động có việc làm được doanh nghiệp tuyển dụng 1631 người; lao động được doanh nghiệp bao tiêu sản phẩm 169 người; số lao động tự tạo việc làm 5923 người; lao động sau khi tốt nghiệp thành lập tổ hợp tác, tổ sản xuất, hợp tác xã, doanh nghiệp 109 người. Số hộ thoát nghèo sau học nghề có 1170 hộ...

Bên cạnh những lớp đào tạo nghề để lao động nông thôn phát triển kinh tế hộ gia đình, các cơ sở dạy nghề còn liên kết đào tạo nghề cung cấp nguồn nhân lực theo cơ cấu thị trường, theo trình độ và theo đơn đặt hàng cho các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh. Đào tạo 350 lao động cho Công ty Cổ phần Vàng Lào Cai; 160 lao động sửa chữa xe máy cho Công ty TNHH Tiên Thành, Công ty TNHH Hoàng Liên; 35 lao động sản xuất nhôm kính cho Công ty Việt Tĩnh; 275 lao động cho Nhà máy gạch Lào Cai; trên 300 lao động cho Công ty TNHH Nguyễn Hoàng; đào tạo gần 1000 lao động cho các doanh nghiệp xây dựng trên địa bàn tỉnh...

Tuy nhiên, công tác đào tạo nghề cho lao động nông thôn của tỉnh Lào Cai những năm qua cũng còn gặp khá nhiều khó khăn, tồn tại đó là:

+ Tỉnh Lào Cai là tỉnh miền núi, dân tộc thiểu số chiếm trên 60% dân số toàn tỉnh, trình độ dân trí còn hạn chế, nhận thức của người lao động trong công tác đào tạo nghề chưa được đầy đủ, việc hướng dẫn tuyên truyền, vận động người dân tham gia học nghề và trong quá trình người dân học nghề còn gặp rất nhiều khó khăn.

+ Lao động nông thôn chưa hiểu thật sự đầy đủ về sự cần thiết và lợi ích của việc học nghề, chưa chủ động, tích cực tham gia học nghề. Một số phong tục, tập quán ở địa phương đã ảnh hưởng tới việc học tập của người học. Còn một bộ phận lao động là người dân tộc thiểu số không muốn xa gia đình nên việc học nghề chuyển dịch cơ cấu lao động ở một số địa phương còn chậm.

+ Một số nơi chưa bố trí được cán bộ chuyên trách về công tác dạy nghề cấp huyện, nên việc tham mưu, triển khai công tác dạy nghề còn chưa sát sao, đội ngũ giáo viên dạy nghề ở các cơ sở dạy nghề công lập còn thiếu, một số trung tâm còn chưa có giáo viên dạy nghề phải kí hợp đồng đào tạo nghề với người dạy nghề nên quá trình triển khai thực hiện không thuận lợi.

Cơ sở vật chất, trang thiết bị của các trung tâm dạy nghề chưa được đầu tư đồng bộ, nhiều trung tâm dạy nghề chưa được đầu tư xây dựng các hạng mục công trình chính để phục vụ tổ chức lớp học, do đó công tác tổ chức mở lớp diễn ra chậm so với kế hoạch hàng năm...

Từ thực tiễn công tác đào tạo nghề cho lao động nông thôn tỉnh Lào Cai sau 4 năm qua, để thực hiện nâng cao chất lượng đào tạo nghề, đặc biệt là số lao động có việc làm sau đào tạo nghề cần tập trung vào một số giải pháp sau:

Một là, công tác đào tạo nghề cần huy động sự tham gia của cả hệ thống chính trị, các cơ sở sản xuất kinh doanh, dịch vụ, phân công rõ ràng về trách

nhiệm của các cơ quan và phối hợp chặt chẽ trong thực hiện. Huy động đồng đảo các nguồn lực của xã hội tham gia vào dạy nghề, tăng cường các điều kiện bảo đảm chất lượng dạy nghề, hỗ trợ và tạo điều kiện cho người học sau khi học nghề để tổ chức sản xuất kinh doanh.

Hai là, phối hợp chặt chẽ giữa các sở, ban, ngành, các doanh nghiệp và các trường dạy nghề của trung ương và của tỉnh trong việc xác định nhu cầu đào tạo nghề cho lao động nông thôn thuộc 3 nhóm lĩnh vực chính là: công nghiệp xây dựng, thương mại dịch vụ và nông, lâm nghiệp, thủy sản. Phải có sự tham gia tích cực của người sử dụng lao động và người lao động. Đồng thời cần nắm chắc nhu cầu lao động cần đào tạo cho mỗi loại nghề, lĩnh vực theo quy hoạch, kế hoạch phát triển ngành, lĩnh vực. Huy động sự tham gia của doanh nghiệp, nông dân sản xuất giỏi trong việc xác định nhu cầu, tổ chức dạy nghề, tổ chức lao động sản xuất, bao tiêu sản phẩm hàng hóa.

Ba là, các tổ chức đoàn thể như: Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, Hội Phụ nữ, Hội Nông dân... cần tích cực thực hiện công tác tuyên truyền tư vấn về học nghề, việc làm cho đoàn viên, hội viên. Qua đó giúp cho các đoàn viên, hội viên nâng cao nhận thức và thấy rõ được mục đích, tầm quan trọng trong việc học nghề và giải quyết việc làm.

Bốn là, tăng cường công tác tư vấn giúp cho lao động nông thôn lựa chọn các hình thức học nghề, cơ cấu ngành nghề cần học và phương thức tự tạo việc làm phù hợp với bản thân mình; đồng thời giới thiệu những điển hình cá nhân và tập thể tiên tiến, những mô hình làm hay, làm tốt về dạy nghề gắn với việc làm được tuyên truyền, quảng bá và nhân rộng, góp phần đạt được các mục tiêu chung về chất lượng công tác đào tạo nghề và giải quyết việc làm cho nông dân.

Năm là, việc triển khai đào tạo nghề cần được lồng ghép với các Chương trình mục tiêu quốc gia khác, đặc biệt là gắn chặt với việc thực hiện chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới.

Sáu là, công tác tuyên truyền tư vấn học nghề, hướng nghiệp phải đi trước một bước, cán bộ tuyên truyền phải am hiểu chính sách nắm được thông tin về đào tạo nghề và khả năng giải quyết việc làm sau học nghề để thông tin đầy đủ, kịp thời cho người lao động nông thôn.

Tài liệu tham khảo:

1. Thủ tướng Chính phủ, Phê duyệt Đề án “Đào tạo nghề cho lao động nông thôn đến năm 2020”, Quyết định số 1956/QĐ-TTg ngày 27 tháng 11 năm 2009;
2. UBND tỉnh Lào Cai, Báo cáo tình hình thực hiện Quyết định số 1956/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ giai đoạn 2010-2014, năm 2014;
3. UBND tỉnh Lào Cai, Phê duyệt Đề án đào tạo nghề cho lao động nông thôn đến năm 2020, Quyết định 1511/QĐ-UBND năm 2010;
4. UBND tỉnh Lào Cai, Tăng cường công tác đào tạo nghề, nâng cao chất lượng dạy và học nghề đáp ứng nhu cầu nguồn nhân lực phục vụ công nghiệp hóa, hiện đại hóa nông thôn tỉnh Lào Cai, Chỉ thị số 07/2010/CT-UBND năm 2010.